

A gázgyár áremelése.

A gázgyár csütörtökön egy hirdetmény-nel lepte meg a város közönségét. A hirdetményben a gázgyár bejelenti, hogy március 22-től kezdve a légszusz. és villamosáram egységárait fölemeli. A gázgyár ezt az elhatározását, amelynek — már itt kijelentjük — jogalapja nincsen, tudatta a városi tanáccsal is. A gázgyár maga is érzi, hogy az egyoldalú és önkényes áremeléshez a város tanácsa nem járulhat hozzá, mert kijelenti, hogy a független bírósághoz fordul érdekeinek védelméért.

Ehhez az eljáráshoz van egy-két szavunk. A gázgyár szerződéses viszonyban van a várossal, amely ötven évre szól. Az egyik szerződő fél nem változtathatja meg ezt a szerződést a másik kárára. Az áremelésnek ezt a módját tehát még abban az esetben is el kellene ítélnünk, ha egyébként a gázgyár érvelése, amellyel az áremelés jogosságát igazolni igyekszik, elfogadható lenne. Pedig még magához az érveléshez is sok szó fér. Az üzemköltségek emelkedése egymagában nem helytálló indok az áremelés mellett, mert viszont a melléktermékek értéke is növekedett, másrészt pedig a gázgyár mérlegét ezekből az általános adatokból megállapítani nem lehet.

A gázgyár tehát akkor járt volna el helyesen, ha pontos számadatait a városi tanács elé terjeszti, üzemvezetésébe betekintést enged és ennek alapján lehetővé teszi, hogy súlyos helyzete, amelyre hivatkozik, beigazolást nyerhessen. Ehelyett a gázgyár arra az utra lépett, hogy az árakat szerződés ellenére és a közgyűlés hozzájárulása nélkül fölemelte, amihez joga nem volt.

A gázgyár a hirdetményben azt a reményét fejezi ki, hogy a fogyasztó közönség méltányolni fogja a rendkívüli viszonyokat és megnyugvással fogadja az áremelést. A fogyasztó közönség nem szankcionálhat olyan intézkedést, amely törvényes alappal nem bír és nem nyugodhatik meg az áremelésben addig, amíg a város, mint szerződő fél, az áremelést el nem ismeri. Nem szabad a gázgyár egyoldalú áremeléséhez hozzájárulni már csak pusztán elvi okokból sem, mert hova jutunk, ha a várossal szerződéses viszonyban levő vállalatok a gázgyárhoz hasonló eljáráshoz folyamodnak és kötelezettségeiket önhatalmúlag szabják meg. És mit szólna a gázgyár ahhoz, ha a város — ugyancsak előzetes megállapodás nélkül — leszállítaná az árakat azon az alapon, hogy a város a háború növekedő terhei miatt a régi árakat nem tudja megfizetni. A gázgyár ebben az esetben bizonyára hivatkoznék arra, hogy a város a szerződésben megállapított kötelezettségeknek nem akar megfelelni és talán — a busás kártérítés reményében — beszüntetné üzemét vagy ismét a bíróság jogorvoslatához folyamodnék.

De ugyanez a joga megvan a városnak is és a tanácsnak kötelessége, hogy a szerződésnek érvényt szerezzen. Nem szabad szentesíteni olyan eljárást, hogy a várossal szerződésben levő vállalat a maga érdekében egyoldalú intézkedéseket tehessen. Itt a kellő határozottsággal fel kell lépni, a gázgyárt a szerződés minden pontjának megtartására kell kötelezni. A szombati tanácsülésen foglalkozni fognak a gázgyár beadványával. Kétség sem fér hozzá, hogy a tanács megtalálja azokat az eszközöket, amelyekkel érvényt szerezhet a közönség jogos érdekeinek.

A gázgyárnak a várossal ötven évre terjedő szerződése van. Ha most jövedelme jóval csökkent is, bőségesen lesz még ideje arra, hogy veszteségeit, amelynek arányait nincs módunkban megállapítani, pótolja. És ha — amit a gázgyár maga sem állít — válságos helyzetbe jutott volna is, akkor sem lett volna szabad a törvényes eljárástól eltérnie. Mert az a körülmény, hogy a független bíróságra hivatkozik, amelynek döntését előre nem is tudhatja, nem teszi jogossá az

áremelést. Vagy talán a bíróság föltétlenül a gázgyárnak szolgáltatna igazságot? Honnan tudhatja ezt a gázgyár? Tehát még abban az esetben is, ha az áremelés jogosságában bizik, a tanáccsal szemben meg kellett volna várnia a bíróság ítéletét. De ezt megelőzően az árakat fölemelni semmiképpen nem lett volna szabad.

A gázgyár eljárásából azt kell következtetnünk, hogy önmaga sem nagyon bizik

igye igazságában. Hiszen a tanács, ha a gázgyár áremelése valóban méltányos lenne, aligha zárkoznék el attól, hogy a gázgyár kérelmét a jogosság mértékéig teljesítse. Hogy a gázgyár a tanács hozzájárulása és a bíróság ítélete előtt fölemelte az árakat, épen nem szól a gázgyár igazsága mellett. A közönség pedig helyesen cselekszik, ha nem veszi tudomásul az áremelést és az eddigi díjakat fizeti továbbra is.

Meghiusult francia támadások nyugaton.

BERLIN, március 29. A nagy főhadiszállás jelenti: Lens és Arras között élénk ágyúharc folyt, amely éjjel is tartott. A Croisellesnél és Ecoust St.-Meinnél (Bapaumétól északkeletre) tegnap reggel kifejlődött ütközetben az angolok biztosító csapataink előretörése folytán számos halotton kívül foglyokban egy tisztet és 54 főnyi légénységet vesztek. A Champagneban a franciák a nap folyamán a fölük elvett árkok visszafoglalására több támadást indítottak.

Sikeres rohamcsapatvállalkozások az olasz határén.

BUDAPEST, március 29. (Közl. a miniszterelnöki sajtóosztály.) A Karszt-fensíkon a hatvanegyedik gyalogezred rohamjárőrei Jamianotól nyugatra behatoltak az ellenséges árkokba. Husz foglyot ejtettek és két géppuskát zsákmányoltak. Repülőink a podsabotini olasz táborokra bombákat vetettek.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

Zavargások az orosz fronton.

Hága, március 29. Lvov hereg orosz miniszterelnök kijelentette, hogy az északi fronton zavargások voltak. Bruszilov hadseregénél kénytelenek voltak több halálos ítéletet hozni, melyeket már végre is hajtottak.

Az orosz vasutasok és távirdászok csatlakoztak a munkássághoz.

Stockholm, március 29. A pétervári munkásbizottság hatalmas jelentékenyen növekedett az által, hogy az összes vasutasok és távirdászok csatlakoztak a munkássághoz. Az ideiglenes kormánynak megtagadták az engedelmséget és kijelentették, hogy kizárólag Cseidze utasításait fogják követni. A kormány tegnap újból felhívást intézett a munkásokhoz, hogy kezdjék meg a munkát. Az ország különböző részeibe képviselőket küldenek, akik igyekeznek felvilágosítani a parasztot arról, hogy az élelmiszereket nem szabad tovább visszatartaniok, mert különben az ország lakosságát nem lehet élelemmel ellátni.

Javul a népelelmezés.

Rotterdam, március 29. A Daily Telegraph jelenti Pétervárról: A népelelmezés még mindig komoly gondot okoz az új kormánynak. Csak most derült ki, hogy milyen nagy veszedelem fenyegette nemcsak a fővárost, hanem az egész birodalmat a szállítási zavarok miatt, amelyek egészen lehetetlenné tették volna a lakosságnak élelmezését.

tak. A támadások nagy veszteségük mellett meghiusultak. A Maas balpartján tegnap a 304-es magaslat ellen készülő francia előretöréseket védőtűzünk meggátolta. Ma reggel egy széles arcvonalon előretörő támadás tűzünkben, egy helyen pedig ellentámadásunk folytán meghiusult. Verduntól keletre repülőink lelőttek két megfigyelő léggömböt légi harcokban és védőtűzünkkel négy ellenes repülőgépet lőttünk le.

LUDENDORFF, első főszállásmester.

Az ideiglenes kormány még mindig nehézségekkel küzd, de mivel a parasztnép engedelmeskedik az általános felhívásnak s ellenkezés nélkül engedi rekvirálni gabonakészletét, sőt maga szállítja a gabonát a legközelebbi vasutállomásokra, remélhető, hogy a baj meg fog szűnni. A kormány a nagy városokban elrendelte a készletek felosztását és adagolását.

Az orosz katonák a háború folytatása mellett?

Stockholm, március 29. A pétervári távirati ügynökség jelenti, hogy a Volhinskyezred, amelynek a néphez való átpártolása a forradalom sorsát eldöntötte, hatásos tüntetést rendezett a háború mellett. Még a leg-radikálisabb elemek közt, a munkásoknál is — írja a pétervári távirati ügynökség — belátják a szükségességét annak, hogy a háborút folytatni kell a győzelemig, legfeljebb azzal a különbséggel, hogy a radikális elemek nem akarnak semmiféle annexiót. Az északi arcvonalon küzdő ezredek Pétervárra érkezett képviselői kijelentették, hogy a katonák szilárdan el vannak szánva arra, hogy egy talpalatnyi földet sem engednek át többé az ellenségnek. Revalból és Sebastopoltól érkező hírek szerint a flotta légénysége egységesebb, mint valaha. A lapok közleményei, amelyek a matrózok surlódásairól számoltak be, tulzottak voltak. Az áldozatok száma összesen 32 volt.

Az olaszok nagy offenzívától félnek.

Lugano március 29. A központi hatalmak katonai tervei felől az olasz lapok teljesen tájékozatlanok. Csak azt tudják, hogy a döntés valamennyi fronton, Rigától a La Manche csatornáig küszöbön áll. Tegnap még attól reszketett az egész olasz sajtó, hogy Hindenburg döntő csapást készül mérni Olaszországra, ma viszont már a Corriere della Sera elárulja azt a titkot, hogy Hindenburg Pétervár és Odessza ellen egyszerre intéz támadást a tengerek mentén. Az ellenség hadvezetősége — írja a Corriere — valószínűleg az orosz események hatása alatt változtatta meg elhatározását, hogy a bensőleg meggyengült Oroszországnak adja meg a legyelemdőfést. Nincs azonban kizárva az sem, hogy éppen az oroszok belső gyengesége miatt meglazítják keleti harcukukat, mely kevésbé van veszélynek kitéve és erejük zömét másutt használják fel. Az antant szeme mindenestre Oroszországra tekint, melynek forradalmi válsága fokmérője lesz a bekövetkezendő hadműveleteknek.